

Jordbruksdepartementet
103 33 Stockholm

Öster Malma 080616

Remiss Jo 2008/1534 departementspromemoria 2008:35 Eftersök av trafikskadat vilt

Rubricerade remiss har behandlats av Svenska Jägareförbundet ("förbundet") på styrelsesammanträde den 16 juni 2008 och dessförinnan har synpunkter lämnats från länsjaktvårdsföreningarna.

Förbundet ser det som väldigt positivt att frågan om eftersök på trafikskadat vilt nu får en lösning. I många avseenden överensstämmer förslagen i promemorian med de åsikter förbundet fört fram i olika sammanhang och förbundet tillstyrker därför förslagen i huvudsak. Förbundet har dock ett antal kommentarer i anslutning till de konkreta formuleringarna i promemorian och dess förslag till författningsändringar och i det avseendet har förbundet vissa invändningar. Förbundet har också några förslag till mer eller mindre genomgripande förslag till ändringar. Förbundet får således anföra följande.

Sammanfattning av förbundets väsentliga kommentarer och förslag till ändringar

- Polismyndigheten får ett uttryckligt ansvar för att initiera eftersök på trafikskadat vilt
- Grunden för polismyndigheten att initiera eftersök av trafikskadat vilt förslås stärkas på så sätt att alla väsentliga arter av jaktbart vilt initialt skall anses som statens vilt
- Samtidigt föreslås en justering av regelverket kring älgar och hjortar som kan bli statens vilt om de dödas vid sammanstötning med motordrivna fordon
- Spårbunden trafik skall omfattas av samma system som annan trafik
- Det bör tydliggöras att jakträttshavarens medgivande inte krävs för eftersök av trafikskadat vilt på polisens uppdrag
- Eftersök av trafikskadat vilt samt vilt som påskjutits i samband med jakt är inte att anse som jakt i lagens mening, vilket föreslås tydliggöras
- Regelverket skall på ett enkelt och likvärdigt sätt behandla arter av jaktbart vilt, såväl vad gäller anmälningsskyldighet både vid jakt och trafikolyckor som konkreta eftersök vid sådana situationer
- Ersättningen till eftersöksjägare skall utgå, dock inte från viltvårdsfonden

Svenska Jägareförbundet

Öster Malma, SE-611 91 Nyköping · Tel: 0155-24 62 00 · Fax: 0155-24 62 50
Plusgiro: 152292-9 · Bankgiro: 566-6755 · Org. nr: 802001-6658
www.jagareforbundet.se

Förbundets kommentarer

Förbundet har följande kommentarer till innehållet i promemorian. Dispositionen följer promemorians kapitelindelning. Förbundet har inget att erinra mot det innehåll i promemorian som inte kommenteras nedan, dock kan vissa konsekvensändringar erfordras.

1.1 Eftersök av vilt

Som anges i promemorian på s. 13 avses med *eftersök* de åtgärder som vidtas för att av djurskyddsskäl spåra upp och vid behov avliva skadat vilt. Detta begrepp förekommer inte i jaktlagen men återfinns i jaktförordningen och naturvårdsverkets föreskrifter. Begreppet eftersök har dock inte definierats vilket utgör en otydlighet och brist i lagstiftningen. Förbundet föreslår därför att termen eftersök definieras direkt i jaktlagen i enlighet med vad som framgår av författningsförslaget nedan.

I promemorian anges på s. 13 att eftersök är jakt i jaktlagens mening. Detta är fel. Av prop. 1986/87:58, specialmotivering till 2 §, framgår att definitionen av begreppet jakt överensstämmer med vad som avses gälla enligt den nuvarande jaktlagstiftningen, dvs. lag (1938:274) om rätt till jakt. Vad som i 1938 års lag avsågs med *jakt* framgår inte av lagtexten, men i proposition nr 46 (1937) har lagrådet – protokoll den 29 september 1937 – yttrat följande.

Närmare bestämmning än som ligger i själva ordet har i svensk lagstiftning hittills icke funnits av nöden för att klargöra vad som i rättslig bemärkelse är att beteckna såsom jakt. Det vanliga språkbruket har ansetts lämna tillräcklig ledning för fastställande även av jakträttens begrepp. Så länge i allt väsentligt finns överensstämmelse mellan vad lagen vill inlägga i ett ord och vad som är dess innebörd enligt allmän vedertagen uppfattning, blir en legaldefinition skäligen överflödig; lätt nog ger den då också åt lagens ingångsstadgande ett visst drag av förkonstling. För övrigt kan sällan ens en i detaljer utförd definition efter bokstaven täcka varje möjligt gränsfall, utan måste sådana överlämnas åt lagtolkningen.

Redan genom 1938 års jaktlagstiftning kom således med jakt att avses vad som följer av det vanliga språkbruket respektive vad som kan anses *ligga i sakens natur*. I praxis har därför dragits en gräns mellan å ena sidan fångst och dödande av oskadade vilda djur och å andra sidan djur som skadats genom jakt, olycka eller på annat sätt. Oskadat vilt jagas, medan skadat vilt avlivas. Med avlivning avses i jaktliga sammanhang att döda ett djur som är ockuperat, skadat eller av annan anledning saknar möjlighet eller vilja att fly undan. Eftersök sker för att spåra upp och avliva skadat vilt och ett eftersök är därför att rubricera som ett led i avlivningen.

Stöd för denna uppfattning finns i nuvarande 28 § första stycket jaktlagen, varav följer att den jägare som vid jakt skadat vilt är skyldig att vidta de åtgärder som behövs för att djuret skall kunna uppspås och avlivas, vilket innebär att annars förbjudna jaktmedel kan vara tillåtna. Uppspårning av skadat vilt sker genom eftersök och detta leder förhoppningsvis till att djuret kan dödas genom avlivning. För att undanröja denna otydlighet föreslås nedan i författningsförslaget, tillsammans med en definition av eftersök, att eftersök uttryckligen skall vara undantaget från definitionen av *jakt* i §2 jaktlagen.

I promemorian anges vidare på s. 13 (och 16) att om vilt skadats vid jakt finns enligt nuvarande 28 § jaktlagen en skyldighet för jägaren att spåra upp och avliva viltet, även på *annans fastighet*. Jakträtten tillkommer enligt huvudregeln fastighetsägaren, men denna kan vara upplåten till annan. För att vara helt korrekt bör istället hänvisningen avse annans *jaktmark* eller *fastighet som annan innehar jakträtten på*. Än viktigare är att påståendet i sak inte är helt rättvisande. Eftersök och avlivning av skadat vilt på annans jaktmark, utan föregående kontakt berörd jakträttshavare, kan bli den slutliga konsekvensen av den i 28 § första stycket jaktlagen fastlagda skyldigheten. Rätten – eller i vart fall lämpligheten – att i alla sammanhang utföra eftersök på annans jaktmark kan alltså starkt ifrågasättas.

Skyldigheten enligt 28 § första stycket jaktlagen överensstämmer i sak med vad som tidigare framgick av – ursprungligen 1 § andra stycket och sedermera 3 § - i 1938 års jaktstadga. I *lagen om rätt till jakt jämte tillhörande författningar* (1939) kommenterade Pehr von Seth den förstnämnda bestämmelsen enligt följande.

Andra stycket innebär också ett uttryck för vad som får anses vara en naturlig plikt för den som jagar. Även härvidlag kunna emellertid omständigheterna vara sådana, att man måste vara mycket försiktig med antagande av lagbrott. Visserligen lär, på sätt redan framhållits under i 1 § J. L., en allmän nödfallsrätt föreligga att även på annans jaktområde döda villebråd, vars snara dödande är påkallat av djurvänliga skäl, under förutsättning att dödandet icke är förenat med något tillägnande och att tid och omständigheter äro sådana, att utsikt icke finnes att på ett tillräckligt snabbt sätt få dödandet verkställt av jakträttsinnehavaren eller någon, som äger handla å hans vägnar. Man måste hava dessa förhållanden för ögat, då det gäller att tolka denna del av §:n. Men stadgandet i första punkten avser säkerligen å andra sidan icke att giva den jagande någon vidsträcktare förföljningsrätt in på andras jaktområde, än den som följer av ovan sagda. Jfr Bouveng bet. s. 77 sista stycket.

Uttalandet kan sägas utgöra grund för i sammanhanget gällande praxis, dvs. att som huvudregel låta gräns vara gräns och att inte utan mycket tungt vägande skäl genomföra eftersök på annans jaktmark. Att en sådan ordning bör gälla är motiverat inte minst av säkerhetsskäl och oaviserade eftersök på annans jaktmark kan även innebära risk för misstanke om jaktbrott eller brott mot 35 § jaktlagen. Förbundet föreslår dock inte för närvarande några författningsändringar för att tydliggöra detta.

1.2 Bestämmelser om eftersök

Eftersök vid viltolyckor i spårbunden trafik

Vad som framgår av avsnittet tolkas som att kollisioner mellan vilt och spårbunden trafik fullt ut är en för Banverket intern angelägenhet. Anmälan av påkörning sker internt och omhändertagande av döda eller skadade djur inom spårrområde får enligt gällande lag endast utföras av Banverkets personal. Vidare framgår att Banverket arbetar med att ta fram anvisningar för eftersök av skadat vilt.

Det torde kunna ifrågasättas i vilken omfattning Banverkets personal genomför eftersök efter vilt som skadats till följd av kollision med tåg. Banverket har jakträtten på spårområdet och i det fall viltet finns kvar inom detta synes eftersök i egentlig mening knappast vara aktuellt. Om djuret finns kvar torde det vanligtvis antingen ha dödats genom kollisionen alternativt ligga kvar skadat och då kräva en avlivningsinsats. Eftersök anses bli aktuellt i de fall skadat vilt lämnar spårområdet och då ombesörjs eftersök knappast av Banverkets personal.

Det är angeläget att eftersök sker även efter vilt som skadats i spårbunden trafik och som skadat tar sig in på till järnvägen angränsande mark. Sådan åtgärd kan utföras utan konflikt med det enligt järnvägslagen gällande förbudet att beträda spårområden. En grundläggande förutsättning för att sådant eftersök skall kunna ske är dock att personer som kan utföra det snarast möjligt underrättas om kollisionen. Kollisioner mellan tåg och vilt bör därför hanteras på samma sätt som viltolyckor i vägtrafik. Förbundet föreslår därför de författningsändringar som framgår nedan.

2.2 Nationella Viltolycksrådet

Syfte

Nationella Viltolycksrådets (vari bl.a. Banverket och Rikspolisstyrelsen ingår) syfte anges vara att säkerställa en långsiktig och effektiv eftersöksorganisation för att förkorta djurs lidande i samband med olycka med vilt på väg och järnväg. Det bör således noteras att rådet har målsättningen att eftersöksorganisationen skall engageras även för eftersök av vilt som skadats i spårbunden trafik.

2.3.1 Eftersök

I promemorian anges på s. 24 att *förekomsten av bl.a. stora rovdjur, främst björn och vildsvin, ökar*. Det bör noteras att vildsvinet inte är ett rovdjur.

På s. 24 anges vidare bl.a. att ingen, inte ens en myndighet, kan åläggas ett ansvar för att utföra ett eftersök. Denna inställning strider mot sammanfattningen på s. 5 i promemorian

där polisen anges få ett *huvudansvar* för eftersöksverksamheten. Förbundet anser att polismyndigheten av djurskyddsskäl bör och kan åläggas en skyldighet att genomföra eftersök på de djur som framgår av förbundets författningsförslag nedan. Eftersom det nuvarande frivilliga arbetet som sker inom ramen för Nationella Viltolycksrådet föreslås ligga till grund för eftersökssystemet innebär det i realiteten att polismyndighetens uppgift i princip begränsar sig till att ta beslut om eftersök och ringa en kontaktperson. Detta kan inte anses belasta polismyndigheten mer än nuvarande arbetsuppgifter och får anses som en väsentlig huvudprincip som om den inte införs inte legitimerar det nuvarande systemet.

På s. 25 i promemorian föreslås polismyndigheten då sammanstötning mellan motorfordon och vilt skett avgöra om eftersök skall göras och vidta de åtgärder som behövs för detta. I detta sammanhang sägs att jakträttshavaren i första hand skall kontaktas och först om denne inte anträffas eller vill genomföra eftersök skall uppdrag ges till en eftersökspatrull. En sådan ordning skulle i princip inte innebära någon förändring av vad som nu gäller – dvs. att jakträttshavaren har option på att genomföra eftersök på sin mark. Avsikten med att förändra bestämmelserna för eftersök av trafikskadat vilt måste – med tanke på skadade djurs lidande – vara att komma från just kravet på att alltid kontakta jakträttshavaren, dvs. det krav som på frivillig väg, genom förhandsbegäran om eftersökshjälp, kringgåts genom nuvarande eftersöksorganisation. Förbundet föreslår därför i enlighet med vad som framgår av författningsförslaget att det tydliggörs att den kontakt som sker endast syftar till att jakträttshavaren skall kunna tillgodogöra sig det vilt som denne har rätt till enligt lagstiftningens olika bestämmelser.

På s. 25 föreslås vidare att polismyndigheten vid behov skall kunna ange villkor för uppdraget, t.ex. att detta skall genomföras *utan lampor eller motorfordon*. Så bör inte vara fallet eftersom det måste vara upp till den aktuella eftersökspatrullen att avgöra på vilket sätt man snabbast och bäst kan förkorta det aktuella djurets lidande. Polismyndigheten kan inte på förhand veta alla de omständigheter som kan bli aktuella och bör därför inte ha rådighet över de hjälpmedel som kan vara aktuella. Tvärtom kan däremot polismyndigheten behöva assistera eftersökspatrullen ytterligare t.ex. genom att tillhandahålla utryckningsfordon eller genom att bevilja skottlossningstillstånd i enlighet med bestämmelserna i ordningslagen om det skadade djuret befinner sig inom detaljplanelagt område.

På s. 26 anges att ytterligare överväganden bör ske innan vilt som skadats av spårbanden trafik omfattas av förslaget. Som framgått ovan delar förbundet inte den uppfattningen.

2.3.2.1 Arter som bör omfattas av anmälningsskyldighet

Anmälningsskyldighet föreslås i promemorian oförändrat gälla för de viltarter som anges i 40 § jaktförordningen. Förbundet är av den uppfattningen att regelverket kring anmälningsskyldighet vid såväl trafikolyckor som vid jakt, samt skyldighet för polismyndigheten att initiera eftersök vid trafikolyckor, för enkelhetens skull skall omfatta samma viltarter. Idag är regelverket svåröverskådligt och inkonsekvent vad gäller de arter som

omfattas av de olika skyldigheterna. Förbundet föreslår därför vissa förändringar i enlighet med vad som närmare framgår av författningsförslagen nedan.

Förbundet föreslår också att vilt av de flesta viktiga jaktbara arterna (som är desamma som kan tänkas överleva en sammanstötning) som varit inblandat i en trafikolycka och dött eller spåras upp och avlivats av polismyndigheten eller eftersöksorganisationen skall tillfalla staten. Då finns, förutom djurskyddsskäl, en konkret grund varför polismyndigheten skall kunna besluta om eftersök av skadat vilt utan jakträttshavarens samtycke. Skulle däremot för jakträttshavaren förklara sig villig att ta hand om djur som dött eller uppspårats och avlivats på dennes jaktmark, så skall jakträttshavaren få tillgodogöra sig det enligt förbundets förslag.

3.1 Gällande bestämmelser

På s. 33 i promemorian anges att *den som söker efter djuret anses ha både rätt och skyldighet att följa djuret även in på annans jaktområde*. Se förbundets kommentarer till 1.1 ovan.

28 § andra stycket jaktlagen gäller idag endast älg, hjort eller rådjur som har skadats vid jakt. Promemorian anger på s. 33 att bestämmelsen *har till enda syfte att ge jakträttshavaren på den mark dit djuret har spårats möjlighet att ta tillvara det fällda viltet*. Det ursprungliga syftet med paragrafen som tillkom 1938 grundas på en förlegad syn på viltet. Förutom djurets ekonomiska värde skall främst hänsyn tas till djurskyddsskäl, men även säkerhetsskäl. Numera jagas i betydande omfattning arter som kan vara direkt farliga för människors säkerhet och det anses angeläget att jakträttshavaren även upplyses om att skadat djur av sådan art kommit in och förväntas uppehålla sig på dennes mark. Bestämmelsen i 28 § andra stycket bör mot bakgrund härav ändras så att underrättelseskyldigheten omfattar även *björn* och *vildsvin*. Det är inte enkelt för vare sig enskilda jägare eller myndigheter att hålla isär de uppräkningsarter eller grupper av viltarter som i olika sammanhang omfattas av jaktlagstiftningens bestämmelser. Det anses därför vara eftersträvansvärt att så långt möjligt likrikta uppräkningsarterna. Mot bakgrund härav föreslår förbundet att låta samtliga djur av de arter som omfattas av anmälnings- och utmärkningsskyldighet och som i realiteten kan bli föremål för jakt också omfattas av underrättelseskyldighet enligt 28 § andra stycket jaktlagen. Sådan skyldighet skulle därmed komma att omfatta *björn, varg, järv, lo, älg, hjort, rådjur, vildsvin och mufflonfår*. Förbundets förslag framgår närmare av författningsförslaget nedan.

På s. 34 anges vidare att *något godkännande från jakträttshavaren att bedriva eftersök krävs inte*. Se förbundets kommentarer till 1.1 ovan.

På s. 34f anges slutligen följande i promemorian. *Har småvilt, som alltså inte omfattas av bestämmelsen om underrättelseskyldighet i 28 § andra stycket jaktlagen, efter skadskjutning avlivats på annans mark, anses det höra till god jaktсед att överlämna djuret till jakträttshavaren efter avslutad jakt*. Den underrättelseskyldighet som gäller enligt 28 § andra stycket jaktlagen har i sig inget att göra med vem det döda djuret skall tillfalla. Som grundregel gäller däremot att vilt, som inte omfattas av 33 § jaktförordningen, oaktat det är

lovligt för jakt eller fredat tillfaller jakträttshavaren på den mark där det dödas eller påträffas dött. Detta följer av 10 § jaktlagen och att på annans jaktområde tillägna sig vilt är att rubricera som jaktbrott enligt 43 § i samma lag. Det framstår därmed som ytterst tveksamt att ange god jaktсед som skäl för att jakträttshavaren har rätten till för jakt lovligt småvilt som faller på hans eller hennes mark.

3.2 Överväganden och förslag

På s. 35 i promemorian anges att *det innebär en rätt att utföra eftersöket på annans mark även utan tillstånd av markägare och jakträttshavare*. Se förbundets kommentarer till 1.1 ovan.

På s. 36 anges att *det döda eller avlivade viltet ska, precis som när det gäller skadskjutning, i normalfallet tillfalla jakträttshavaren (10 § jaktlagen)*. Det åligger polismyndigheten att om möjligt underrätta berörd jakträttshavare eller markägare om eftersöket förväntas ske över annans jaktområde. Enligt 10 § jaktlagen ingår i jakträtten att tillgodogöra sig vilt som omhändertaras, påträffas dött eller dödas i något annat sammanhang än vid jakt, om inte annat följer av föreskrifter som meddelats med stöd av 25 §. Med stöd av 25 § jaktlagen har regeringen i 33 § andra stycket jaktförordningen föreskrivit att älg eller hjort som påträffas död eller dödas då djuret är fredat tillfaller staten, med undantag för vad som gäller enligt 34 § jaktförordningen. Av 34 § andra stycket följer att älg eller hjort som skadats av annan orsak än påskjutning (t.ex. genom trafikolycka) tillfaller jakträttshavaren, om han i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter hjälpt till med att vid behov spåra och avliva eller ta hand om djuret. Det krävs således att jakträttshavaren agerar aktivt för att få tillägna sig en trafikskadad älg eller hjort. Av promemorians författningsförslag (s. 10) framgår att 34 § andra stycket jaktförordningen föreslås gälla oförändrat. Därmed framstår det som oklart hur och i vilka situationer trafikskadad älg eller hjort kan tillfalla jakträttshavaren i det fall eftersök genomförs utan hans eller hennes vetskap. Förbundet föreslår istället en förenklad lösning i enlighet med vad som anges under 2.3.2.1 ovan och författningsförslaget nedan.

4.2.1 Finansiering

Förslaget i promemorian baseras på att det i dagsläget bedöms vara omöjligt att finansiera eftersöksverksamheten med budgetmedel samt att det för närvarande pågår en utredning (S 2007:05) inom vilken utreds bl.a. möjligheten att finansiera verksamheten genom trafikförsäkringen. En slutlig lösning av finansieringsfrågan skjuts alltså på framtiden.

Förbundet har vid upprepade tillfällen såsom sin uppfattning framfört att trafikskadat vilt och därmed sammanhängande arbetsinsatser är ett samhällets problem, att arbetet med eftersök och avlivning av skadat vilt endast kan utföras av jägare, att de som utför sådant arbete måste få en skäligen ersättning samt att ersättningen inte skall belasta viltvårdsfonden. Det finns inget skäl att förändra denna grundläggande uppfattning.

Författningsförslag med specialmotivering

Förbundets förslag till ändringar är markerade med fet kursiv stil nedan. Promemorians förslag till ändringar i jaktlagen och jaktförordningen som inte förekommer i förteckningen nedan tillstyrks av förbundet.

Förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259)

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 §

Regeringen får meddela föreskrifter om anmälnings-skyldighet i fråga om

1. vilt som har fällts under jakt,
2. vilt som *skall* tillfalla staten,
3. vilt som har *skadats eller dödats vid sammanstötning* med motorfordon.

Regeringen får meddela föreskrifter om anmälnings-skyldighet i fråga om

1. vilt som har fällts under jakt,
2. vilt som *ska* tillfalla staten,
3. vilt som har *varit inblandat i sammanstötning* med *motordrivna forskaffningsmedel*.

Regeringen får även meddela föreskrifter om skyldighet att märka ut en plats där sammanstötning skett mellan motorfordon och vilt.

28 §

Om vilt har skadats vid jakt, skall jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att djuret skall kunna uppspåras och avlivas.

Om älg, hjort eller rådjur har skadats vid jakt på ett jaktområde och tar sig in på ett annat jaktområde, skall jägaren se till att jakträttshavaren där *eller markägaren* snarast underrättas. Kan *dessa* nås endast med svårighet, får polismyndigheten i orten underrättas istället.

Om vilt har skadats vid jakt, *ska* jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att djuret *ska* kunna uppspåras och avlivas. *Sådant eftersök av skadat vilt anses inte som jakt enligt 2§.*

Om *björn, varg, järv, lo*, älg, hjort, rådjur, *vildsvin eller mufflonfår* har skadats vid jakt på ett jaktområde och tar sig in på ett annat jaktområde, *ska* jägaren se till att jakträttshavaren där snarast underrättas *så att denne kan tillgodogöra sig djuret om rätt därtill föreligger*. Kan denne nås endast med svårighet, får polismyndigheten i orten underrättas istället.

28 a §

Om björn, varg, järv, lo, älg, hjort, rådjur, vildsvin eller mufflonfår har varit inblandat i sammanstötning med motordrivna fortskaffningsmedel ska polismyndigheten vidta de åtgärder som behövs för att djuret ska kunna uppsåras och avlivas. Om vilt av övriga arter har varit inblandat i sammanstötning med motordrivna fortskaffningsmedel får polismyndigheten vidta de åtgärder som behövs för att djuret ska kunna uppsåras och avlivas. Polismyndigheten får även uppdra åt annan att vidta sådana åtgärder. Sådant eftersök av skadat vilt anses inte som jakt enligt 2§.

Regeringen får meddela föreskrifter om de uppdrag som avses i första stycket.

Specialmotivering

26 §

Såväl anmälningsskyldigheten enligt första stycket 3 som den föreslagna regleringen av utmärkningsskyldigheten är kopplad till sammanstötning med motorfordon. Av djurskyddsskäl bör enligt förbundets uppfattning viltolyckor i spårbunden trafik så långt möjligt behandlas på samma sätt som de som inträffar i vägtrafiken. Vid sammanstötning mellan vilt och tåg är utmärkning orealistisk, men allt talar för att i vart fall vissa viltolyckor i spårbunden trafik skulle kunna åtgärdas genom krav på anmälan. För det fall möjlighet att meddela föreskrifter om anmälningsskyldighet vad avser viltolycka på järnväg skall gälla skall *motorfordon* bytas mot *motordrivna fortskaffningsmedel* i första stycket 3.

28 §

Ett förtydligande om att eftersök inte är jakt har införts i första stycket. Det är även viktigt att introducera begreppet *eftersök* i lagen eftersom termen återkommer i andra författningar lägre i hierarkin. Av skäl som angivits ovan har arterna björn, varg, järv, lo, vildsvin och mufflonfår lagts till de viltarter för vilka anmälningsskyldigheten ska gälla. Jakträttshavaren och inte markägaren bör underrättas och det bör förtydligas att detta ska ske för att denne ska

kunna tillgodogöra sig djuret om rätt därtill finns och inte för att, såsom felaktigt påstås ibland, kunna överta eller förhindra eftersök. I övrigt har språkliga ändringar föreslagits.

28 a §

Av skäl som angivits ovan har ett krav på polismyndigheten, och inte bara en möjlighet, att initiera ett eftersök av skadat vilt införts genom användningen av ordet *ska*. Detta bör dock inte gälla allt vilt utan endast sådana för vilka anmälningsskyldighet föreligger. Detta föreslås som angivits ovan även gälla spårbunden trafik varför termen *motordrivna fortskaffningsmedel* införts. Ett förtydligande om att eftersök inte är jakt har införts i första stycket. Det är även viktigt att introducera begreppet *eftersök* i lagen eftersom termen återkommer i andra författningar lägre i hierarkin.

Förslag till förordning om ändring i jaktförordningen (1987:905)

Nuvarande lydelse

Vilt av arterna björn, varg, järv, lo, myskoxe, fjällräv, utter, valar, fiskgjuse, bivråk, tornuggla, hökuggla, berguv, fjälluggla, lappuggla, slaguggla, rördrom, lunnefågel, salskrake, svarthalsad dopping, skärfläcka, gråspett, vitryggig hackspett, mellanspett, kungsfiskare, blåkråka, härfågel, sommargylling, fjällgås, skräntärna, svarttärna, storkar, örnar, glador, falkar och kärnhökar som omhändertas, påträffas dött eller dödas när sådant djur är fredat, tillfaller staten.

Älg eller hjort som påträffas död eller dödas när sådant djur är fredat tillfaller staten med de undantag som följer av 34 §. Vidare gäller att älg för vilken det betalas avgift enligt 52 c § får behållas av jakträttshavaren.

Föreslagen lydelse

33 §

Vilt av arterna björn, varg, järv, lo, myskoxe, fjällräv, utter, valar, fiskgjuse, bivråk, tornuggla, hökuggla, berguv, fjälluggla, lappuggla, slaguggla, rördrom, lunnefågel, salskrake, svarthalsad dopping, skärfläcka, gråspett, vitryggig hackspett, mellanspett, kungsfiskare, blåkråka, härfågel, sommargylling, fjällgås, skräntärna, svarttärna, storkar, örnar, glador, falkar och kärnhökar som omhändertas, påträffas dött eller dödas när sådant djur är fredat, tillfaller staten.

Detsamma gäller beträffande älg och kronhjort som, när sådant djur är fredat, dödas till följd av påskjutning i samband med jakt, påträffas dött eller avlivas, med de undantag som följer av 34 §. Älg för vilken det betalas avgift enligt 52 c § får dock behållas av jakträttshavaren.

Om älg, hjort, rådjur, vildsvin eller mufflonfår har varit inblandat i sammanstötning med motordrivna forskaffningsmedel och till följd härav dött eller uppsårat och avlivats av polismyndigheten eller annan på polismyndighetens uppdrag, tillfaller sådant vilt staten med de undantag som följer av 34 §.

34 §

Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om *eftersök och tillvaratagande* av sådant vilt som tillfaller staten och som har skadats eller dödats av annan orsak än påskjutning under legal jakt.

Om en älg eller hjort har skadats av någon annan orsak än påskjutning och till följd av detta dött eller avlivats under fredningstid, får djuret behållas av jakträttshavaren, om han på sådant sätt som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter har hjälpt till med att vid behov spåra och avliva djuret eller ta hand om det.

Inom ett viltvårdsområde där jakt *efter älg eller hjort* sker gemensamt får dock viltvårdsområdesföreningen behålla sådant vilt på de villkor som anges i andra stycket.

Andra och tredje styckena gäller även i fråga om sådana djur som under fredningstid har avlivats eller fångats enligt 30 §.

Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om tillvaratagande av sådant vilt som tillfaller staten och som har skadats eller dödats av annan orsak än påskjutning under legal jakt.

Om älg, hjort, rådjur, vildsvin eller mufflonfår har varit inblandat i sammanstötning med motordrivna fortskaffningsmedel och till följd härav dött eller uppspårats och avlivats av polismyndigheten eller annan på polismyndighetens uppdrag, och jakträttshavaren förklarat sig villig att omhänderta djuret, så får jakträttshavaren behålla och tillgodogöra sig djuret. Detsamma gäller fredad älg och kronhjort som dött av annan orsak än påskjutning i samband med jakt.

Inom ett viltvårdsområde där jakt sker gemensamt får dock viltvårdsområdesföreningen behålla sådant vilt på de villkor som anges i andra stycket.

Andra och tredje styckena gäller även i fråga om sådant djur som *när det är fredat* har avlivats eller fångats enligt 30 §.

Viltolyckor och skadat vilt m.m.

Har björn, varg, järv, lo, älg, hjort, rådjur, utter, vildsvin, mufflonfår eller örn *skadats eller dödats vid* sammanstötning med ett *motordrivet fordon*, är fordonets förare skyldig att *snarast möjligt märka ut olycksplatsen och underrätta närmaste polismyndighet.*

40 §

Har björn, varg, järv, lo, älg, hjort, rådjur, vildsvin eller mufflonfår varit inblandat i sammanstötning med ett motordrivet forskaffningsmedel, är fordonets förare skyldig att snarast möjligt underrätta närmaste polismyndighet. Om sådant vilt varit inblandat i sammanstötning med ett motorfordon, är fordonets förare dessutom skyldig att även snarast möjligt märka ut olycksplatsen.

Har polismyndigheten underrättats om att sammanstötning skett med ett djur [*av en art*] som anges i första stycket eller i 33 § första stycket får myndigheten uppdra åt annan att genomföra eftersök av djuret. Om eftersöket förväntas ske över jaktområde där annan än den polismyndigheten uppdragit åt att utföra eftersök har jakträtten ska berörd jakträttshavare [*eller markägare om möjligt*] underrättas om beslutet så att denne kan tillgodogöra sig djuret enligt 34 §.

Naturvårdsverket får efter samråd med Rikspolisstyrelsen meddela föreskrifter som rör annat än polismyndighetens medverkan vid eftersök av djur [*av sådan art*] som avses i första stycket och i 33 § första stycket.

Ersättning för kostnader

40 a §

Ur viltvårdsfonden får lämnas ersättning för

1. Polismyndighetens kostnader för genomförande av eftersök eller för att på annat sätt spåra, döda eller omhänderta djur [av sådan art] som avses i 33 eller 40 §, och

2. kostnader med anledning av en anmälan enligt 36 §.

Ersättning ur fonden kan även lämnas till den som har hjälpt polismyndigheten, dock inte till den som har skadskjutit djuret eller till deltagarna i det jaktlag denne tillhör.

Beslut om ersättning enligt första stycket meddelas av polismyndigheten. Naturvårdsverket meddelar efter samråd med Rikspolisstyrelsen föreskrifter om ersättning.

Om ett djur överlämnas till Naturhistoriska riksmuseet, en institution för forskning eller undervisning, Statens veterinärmedicinska anstalt eller annan mottagare, ersätts kostnaderna för överlämnandet av mottagaren.

Specialmotivering

33 §

Som redogjorts för ovan är det förbundets förslag att vilt av de flesta viktiga jaktbara arterna som dött eller uppspårats och avlivats till följd av en sammanstötning med motordrivet fortskaffningsmedel initialt skall tillfalla staten. Samtidigt bör den specialreglering som tidigare gällt för älg och hjort justeras för att förenkla regelverket av skäl som beskrivits ovan. Hänvisningen till § 34 kvarstår men den får andra följder i enlighet med vad som anges däri. Övrigt vilt som ej omfattas tillfaller jakträttshavaren enligt 10§ jaktlagen.

34 §

Med undantag för björn, varg, järv och lo som alltså jagas endast i enlighet med skyddsjaksbeslut, bör de viltarter som omfattas av anmälningsskyldighet samt eftersöksskyldighet tillfalla jakträttshavaren. Denna lista bör revideras när och om vi får licensjakt eller allmän jakttid på andra arter som omfattas, t.ex. björn.

Med begreppet *fredningstid* avses tid då en viltart inte är lovlig för jakt. Att slå fast fredningstid respektive jakttid är enkelt då det är fråga om viltarter vars lovlighet regleras i bilaga 1 till jaktförordningen, dvs. arter som jagas under allmän jakttid. Det hela blir emellertid mer komplicerat då det gäller främst älg och kronhjort som idag jagas enligt en licensmodell. Lovligheten – såväl vad gäller jakttidens längd som djurets kön och ålder – beror på hur marken är registrerad för jakt. En älg eller kronhjort kan alltså vara fredad av annan orsak än tid och fredningen kan variera högst markant beroende på var djuret hittas dött eller avlivas (t.ex. oregistrerad mark respektive A-licensområde). Det bör i sammanhanget även noteras att i nuvarande 33 § andra stycket, dvs. den bestämmelse som gör älg och hjort till i första hand statens vilt, används begreppet *när sådant djur är fredat*. Bestämmelsen är dessutom tillämplig endast under fredningstid och en berättigad fråga är då vad som gäller under tid då aktuell viltart är tillåten för jakt. I praktiken tillämpas vad som framgår av Naturvårdsverkets allmänna råd 96:2, p 9, dvs. samma regel gäller även under jakttid. En ändring enligt förbundets förslag medför att dessa oklarheter undanröjs.

I promemorians förslag kompletteras tredje stycket med *eller 40 §*, vilket torde avse att förtydliga att jakträttshavare (alt. viltvårdsområde) har rätt att tillgodogöra sig vilt som avlivats i samband med av polismyndigheten beslutat eftersök. Detta tillägg blir överflödigt med förbundets föreslagna ändringar varför det borttagits. Även i detta stycke används begreppet *fredningstid* och detta i kombination med att föreslagen 40 § första stycket omfattar arter som enligt 33 § första stycket alltid tillfaller staten, bäddar för missuppfattning. Således har samma term föreslagits här.

40 §

Hjort (och örn) är ingen art utan innefattar t.ex. kronhjort och dovhjort varför den nu gällande författningstexten skall kvarstå i den delen. Däremot föreslås utter och örn ej längre omfattas av anmälningsskyldigheten. Sannolikheten att just dessa djur och inga andra djur omnämnda i nuvarande 33 § första stycket skulle vara föremål för omfattande trafikolyckor torde vara låg samtidigt som samma djurkatalog därmed förekommer i alla punkter rörande anmälnings- och eftersöksskyldighet m.m. Som angivits ovan bör även spårbunden trafik omfattas av anmälningskyldigheten, dock ej märkningsskyldigheten varför begreppet motordrivet forskaffningsmedel införts och texten delats upp.

Hänvisningen till 33 § första stycket i andra stycket bör kvarstå för att möjliggöra eftersök på statens vilt som inte omfattas av anmälningskyldighet i samband med sammanstötning med motordrivna forskaffningsmedel. Ett förtydligande om vem som avses med *annan* har införts.

Jakträttshavaren och inte markägaren bör underrättas och det bör förtydligas att detta skall ske för att denne skall kunna tillgodogöra sig djuret enligt den föreslagna 34 § och inte för att, såsom felaktigt påstås ibland, kunna överta eller förhindra eftersök. Dessutom har konsekvensändringar gjorts.

40 a §

Även annat än rena *arter* anges i paragraferna som hänvisningen avser.

SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDET

Torsten Mörner
Förbundsordförande

Håkan Weberyd
Generalsekreterare

Ola Wälimaa
Förbundsjurist

